

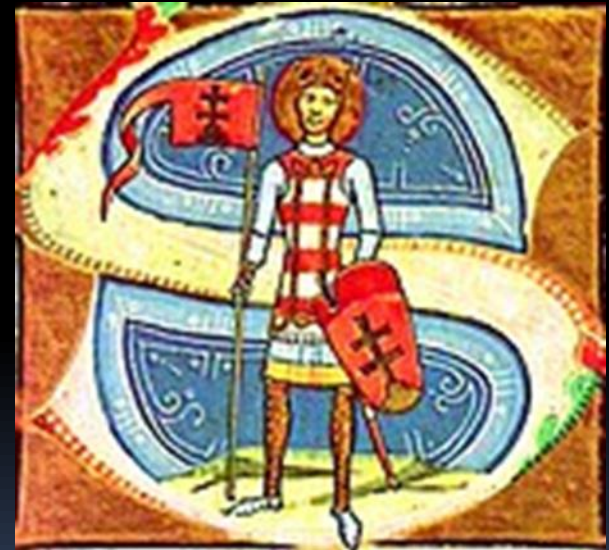

A MAGYAR CÍMER TÖRTÉNETE

1. A Magyar Címer elemeinek kialakulása

- Az Árpád Ház címerei jelentették az ország címer alapjait
- A Turul madár és Csodaszarvas valószínűleg sohasem voltak címerünk részei
- A Szent Korona és a Történelmi Címer együtt a címerünk ma

**Szent István ábrázolása
a Képes Krónikában**

Kézai Simon (XIII. század) és Kálti Márk szobra a székesfehérvári Csók István Képtár épületének főhomlokzatán

- A krónikás szerint az Árpádok címerállata a turulmadár (Atillától kezdődően vezeti le)
- Nincs bizonyíték a használatára

A Képes Krónika (XIV. század) illusztrációja, Árpád pajzsán a turul motívum

- Turullal ábrázolták honfoglalás kori elődeinket
- Nem bizonyított

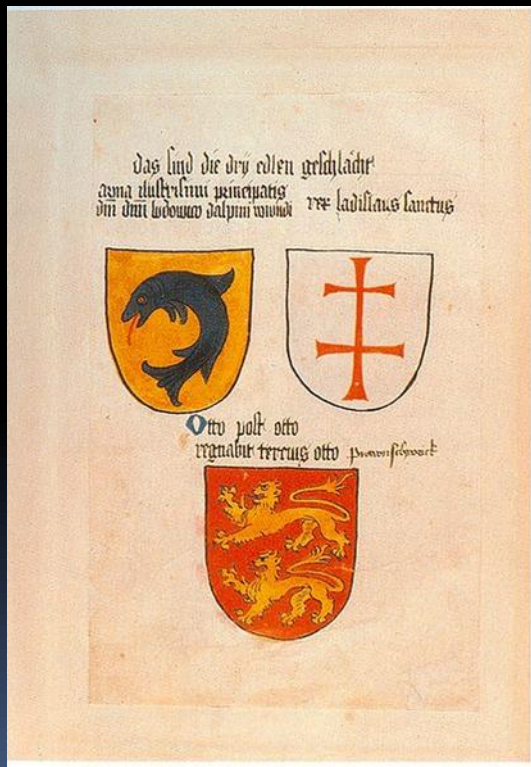
2. A magyar címer elemeinek kialakulása az Árpád korban

- Istvánnak még nem lehetett címere
- Képzeltbeli rajzok maradtak fenn Szent László címeréről
- Árpád sávok aragóniai hatásra jelennek meg (XIII. század eleje, I. Imre)
- Oroszlánok is voltak a címerben (eltűnt)
- Kettős kereszt (valószínűleg III. Béla, esetleg IV. Béla idején)

Szent István
pénze (lándzsa és
kereszt)

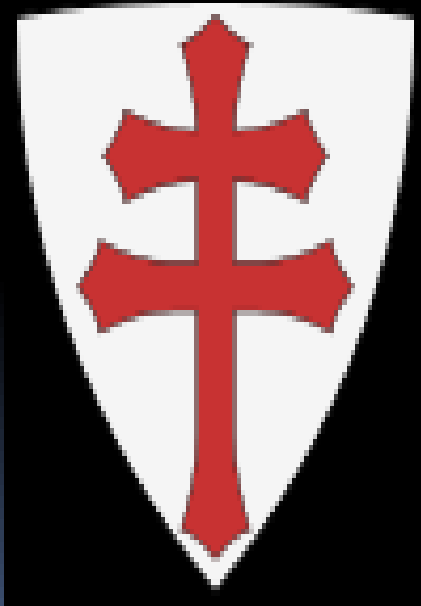

Szent László elképzelt címere (Ingeram Kódex, 1459)

- Képzeltbeli rajzok Szent László címeréről
- Valószínűleg nem hiteles

Ingeram Kódex elképzelt címere Szent László királyról (1459)

- A kutatók egyöntetű véleménye szerint Szent László nem használta

Aragónia zászlaja

- Spanyolország egyik elődje
- A címerkutatók szerint Árpád sávjaink eredete itt kereshető

Aragóniai Konstancia (1179-1222), I. Imre király (1196-1204) felesége

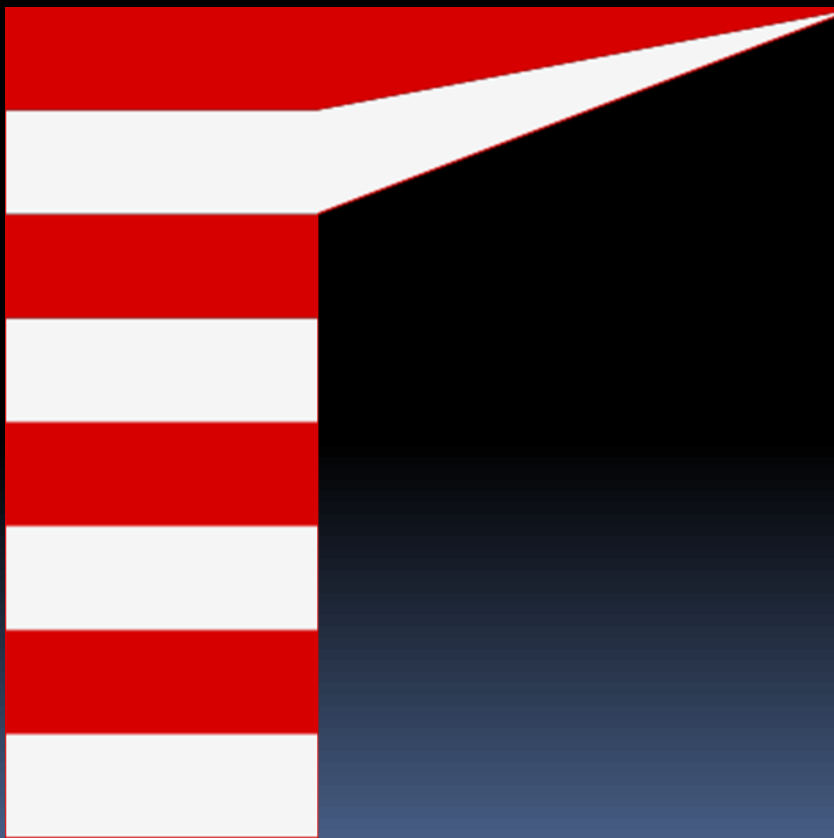
- Az Árpád sávok valószínűleg házasságával kerültek be a magyar címerbe

Árpád sávok

- A 13. században jelenik meg, először királyi pecséten
- Családi címer
- Vörös és ezüst (hétszer vagy kilencszer vágott)

Árpád kori zászló

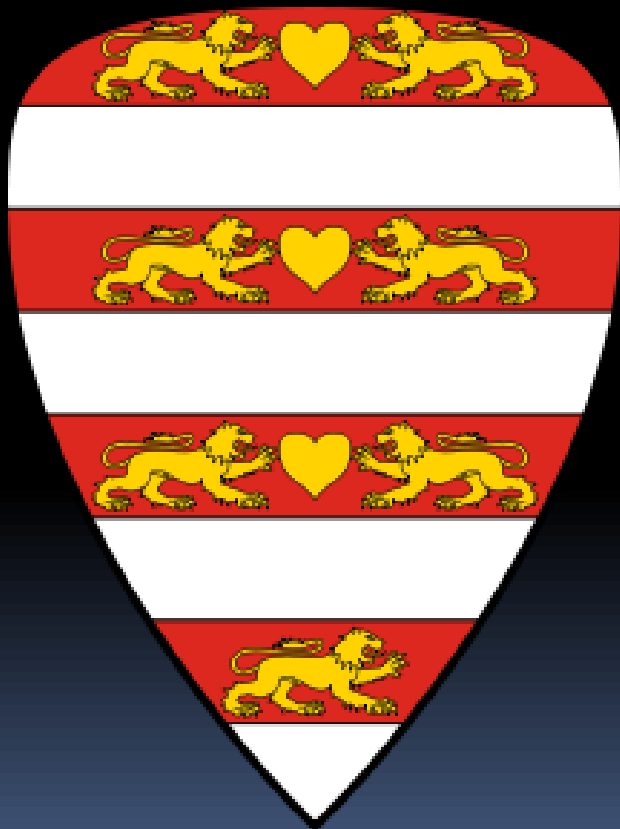
- Csataba vonuláskor használták

I. Imre címere (1202)

- 9 oroslán fut az arany mezőkben
- Az oroslánok bátorság és az igazságosság szimbólumai a Középkorban
- 1202-es aranybullán először
- Valószínűleg ez is aragóniai eredetű

II. András címere (1222)

- Itt 7 oroszlán
- Egymással szemben
- Szívecskéket tartanak
- Keresztényi szeretetet jelent

III. Mihály (842 - 867)

bizánci császár

- Kezében jól látható a kettős kereszt es országalma, valamint a jelvényként hordozott kettős kereszt is

A kettős kereszt **Szt.**

István, első magyar

keresztény királyunk kezében

- A katolikus hagyomány Istvánhoz köti
- Az apostoli királyság megteremtésére utal, amelyhez jogot a pápától kapott
- Valójában nem használhatta

A kettős kereszt megjelenése

- Görög keresztnek is nevezik
- III. Béla hozza Bizánctól (ott nevelkedett, majdnem császár lett)
- IV. Bélának is tulajdonítják

Hármas halom és korona

- Hogy ne lebegjen került alá eredetileg a halom
- 3-as lóhere, majd 3-as halom (reneszánsz kortól)
- Korona kerül a kereszt alá a királyság jelképeként (1400-as évek)

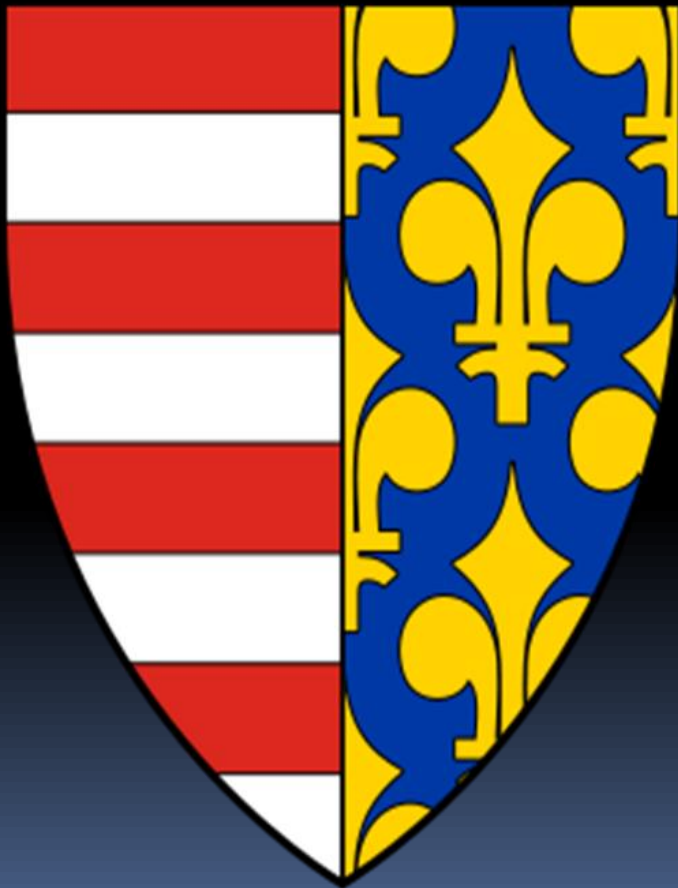
3.A címer fejlődése a XIV.- XVII. században

- Az Anjouk egyesítik saját címerüket az Árpád házzal
- A Hármaskör fejlődése (XV. század)
- Középcímer a meghódított területekkel (XV. század vége)
- Pajzs fölött a korona
- Mátyás király címer ideiglenes (oroszlánok, holló)
- Habsburg- magyar pajzsmező egyesítése (Rudolf)

Magyarország a XVI. században

Károly Róbert címere (1300- as évek)

- Anjou családi címer megjelenése
- Egyesítik az Árpád címerrel lilomos címerüket
- Ezzel is hangsúlyozták Árpád házi rokonságukat
- Ezzel címerpajzsunk két oldalas lett

I. Ulászló címere (1440-1440)

- Jagello, a lengyel- litván címerrel egyesíti a magyar címert
- Itt bukkan fel először a korona a címer fölött

Révay Péter (1568- 1622)

koronaőr leírása nyomán
készült ábra

- A "Szent angyali és apostoli magyar királyi korona,, közelít a címerhez, de nem egyesül vele

Mátyás király címere

- Hunyadi család címerét egyesíti a magyar címerrel
- Holló aranygyűrűvel a csőrében

Középcímer megjelenése

- A XV: század végére alakult ki
- Az Uralkodó címerébe belekerültek a meghódított, vagy meghódítandó területek
- Dalmácia: leopárdfejek
- Szlavónia: nyest
- Erdély: három rész
- Horvátország: sakkozott mező

Habsburg Rudolf (1576-1608)

- Egyesíti a két pajzsmezőt
- Megszületik a mai magyar címer közvetlen elődje

4. A címer elemeinek további magyarázatai

- Kettős kereszt (rovásírásos eredet, Apostoli Királyság jelképe)
- Hármás Halom (ősi szentháromság, három hegy)
- Árpád sávok (négy folyó)

Kettős Kereszt rovásírással

A Tátra, a Mátra és a Fátma mai elhelyezkedése

- Ezzel a három hegygel azonosították a Középkorban a Hármashalmot a címerben (XVI. század)
- Kettő ma Szlovákiához tartozik

Magas Tátra

- A Kárpátok legmagasabb hegyvonulata

Mátra

- A mai Magyarország legmagasabb hegye

Fátra

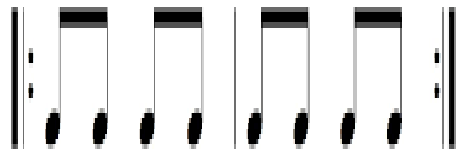
- Hegyvonulat a mai Közép-Szlovákia észak-nyugati részén

Duna, Tisza, Dráva, Száva, a négy nagy folyó

- A négy ezüst sávon a 4 nagy folyóval azonosították (XVIII. század)

Mondókák

Du - na, Ti - sza, Drá - va, Szá - va,
Be nem áll a I - ca szá - ja.
(v. más)

- Ilyen és ehhez hasonló mondókák születtek (Duna, Tisza, Dráva Száva, törjön el a lábod szára!)

Duna kanyar

- Magyarország legnagyobb folyója

A Tisza Szegednél

- Második legnagyobb folyónk

A Dráva Maribornál

- Osztrák területen ered
- Magyarország és Horvátország határfolyója

A Száva helye

- A Duna jobboldali mellékfolyója

A Száva Záhgrábnál

- Naplemente

4. Címerábrázolások 1848/1849-ben

- Osztrák koronával (az Uralkodó jogai)
- A magyar címer megszüntetése
- Kis és Nagy Kossuth Címer

A pajzson a Szent Korona Nyugszik

Kossuth címer (1849)

- 1849: függetlenség a Habsburgoktól
- Eltűnik a Habsburg korona
- Ovális lesz a pajzs

Nagy Kossuth címer (1849)

- A Koronát babérkoszorú helyettesíti
- Kiscímerként más országok

1848-as honvéd zászló koronás címerrel

- Arra is utal, hogy a sereg vezetői ragaszkodtak a királysághoz
- V. Ferdinánd lemondásával tűnt el

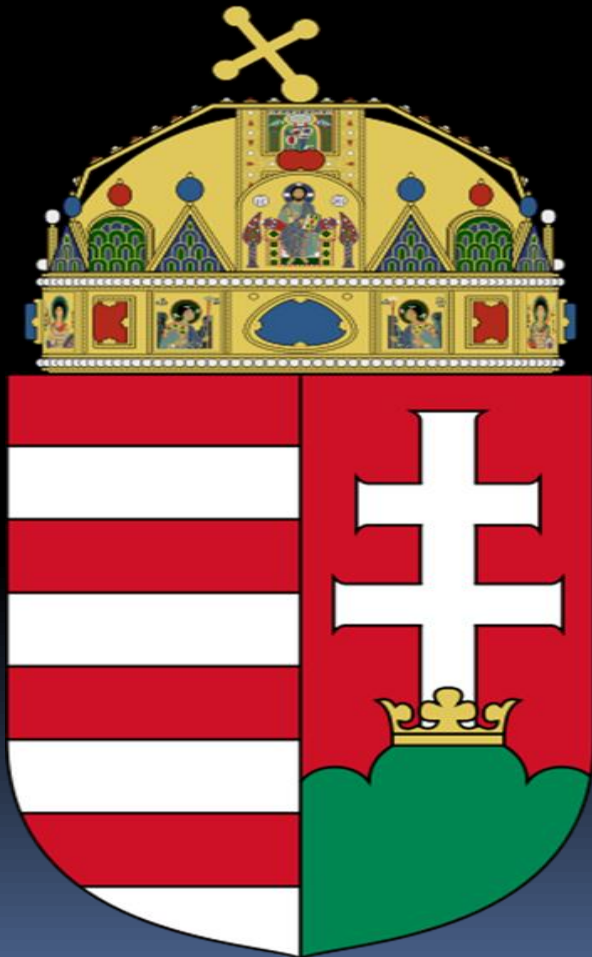
6. A dualista kor címerei

- Szent Korona a címer tetején (1867-es kiscímer)
- Horvát címer Szent Koronával (1868)
- Osztrák-magyar egyesített címer (1915)
- Angyalok a címer tartói (1915, Középcímer)

Az Osztrák-Magyar Monarchia

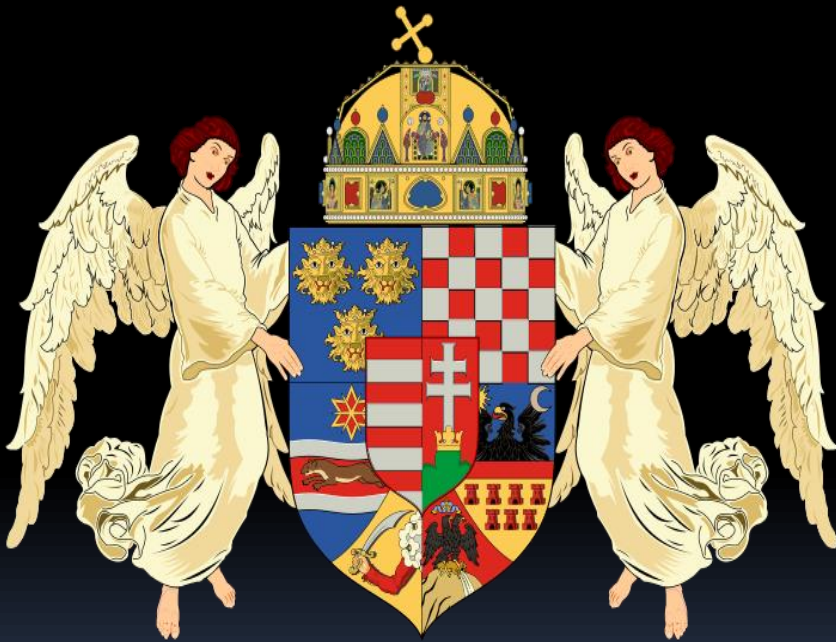
1867-es kiscímer

- 1867-ig a Szent Korona nem része címerünknek!
- Kiegészítés: Ferenc Józsefet (Habsburg) megkoronázzák a Szent Koronával
- Felkerül a címer tetejére

A magyar középcímer (1915)

- Angyalok tartják
- Az országhoz tartozó régiók megjelenése (Dalmácia, Horvátország, Szlavónia, Erdély, Bosznia és Fiume)

Osztrák-magyar egyesített címer (1915)

- Sas és angyal
- Császári korona és Szent Korona

7. A XX. század első felében

A trianoni Magyarország

- Köztársaság, 1918 (Kossuth címer)
- Tanácsköztársaság, 1919 (Vörös Csillag)
- Király nélküli királyság címerei
- Hungarista címer (1945)

Kossuth címer (1918)

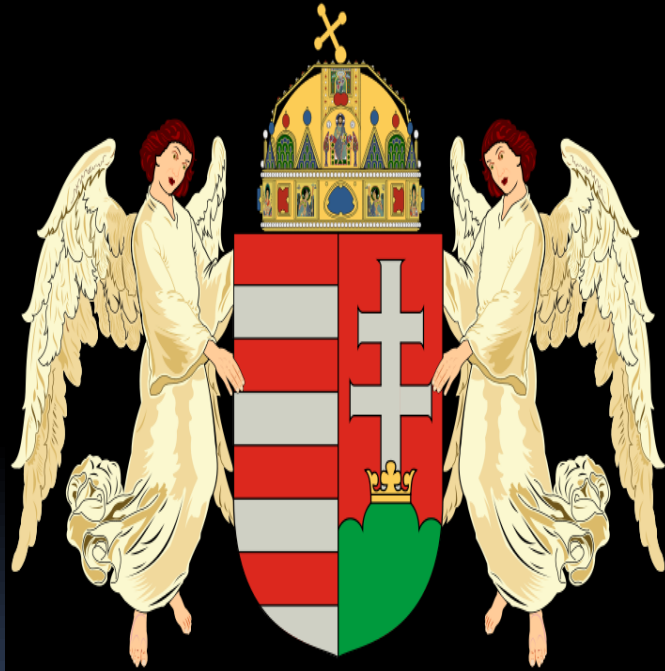
- Az első magyar köztársaság a Kossuth címert választotta

A Tanácsköztársaság szimbóluma (1919)

- Csak a Vörös Csillagot használták, a teljes címert elvetették (a múlt eltörlésének vágya)

Magyarország címere (1919-1938) (Horthy címer)

- Ebben nem láthatók a revíziós igények

A Horthy korszak revíziós címere

- Jelzi a visszaszerezni kívánt területeket (mindent vissza)

Hungarista címer

- Magyarország állami kiscímere a Nemzeti Összefogás Kormánya alatt 1945. január 27. és május 7. között
- Hungarista jelképek a háttérben (négy nyíl a határok kiterjesztését jelenti)

8. A II. világháború után

1 Forint (1947)

- Köztársaság (Kossuth címer, 1946)
- Rákosi címer (1949, szovjet minta)
- 1956-os forradalom és szabadságharc (Kossuth címer)
- Kádár címer (1957-89)

Kossuth címer (1946)

- Ismét ezt vették elő

A Szovjetunió címere (1946-56)

- Az jelentette a mintát az új magyar címer előtt

Rákosi címer (1949)

- A Heraldika alapszabályainak nem felel meg (nincs címerpajzs)
- Szovjet minta
- A régi címerből nem hagy meg semmit

Kossuth címer (1956)

- A Forradalom és szabadságharc eltörli a Rákosi címert és visszaállítja a Kossuth kiscímert

Kádár címer

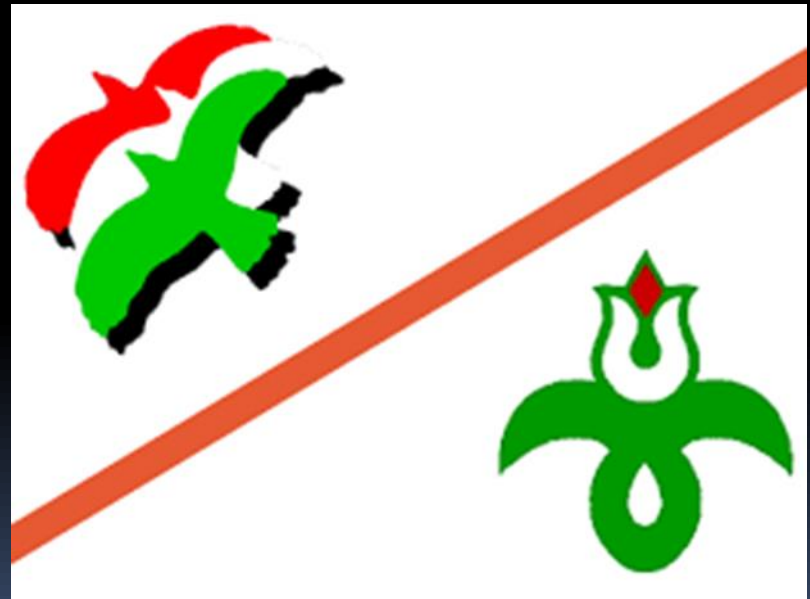

- Visszatér a címerpajzs (a Heraldika alapszabályát betartja)
- Ismét szovjet minta azonban

9. Jelenlegi címerünk

- Az MDF és az SZDSZ játszotta a szerepet eldöntésében
- Kossuth címer, vagy koronás címer
- A parlament a koronás címert választotta (1990)

Az SZDSZ és az MDF logója

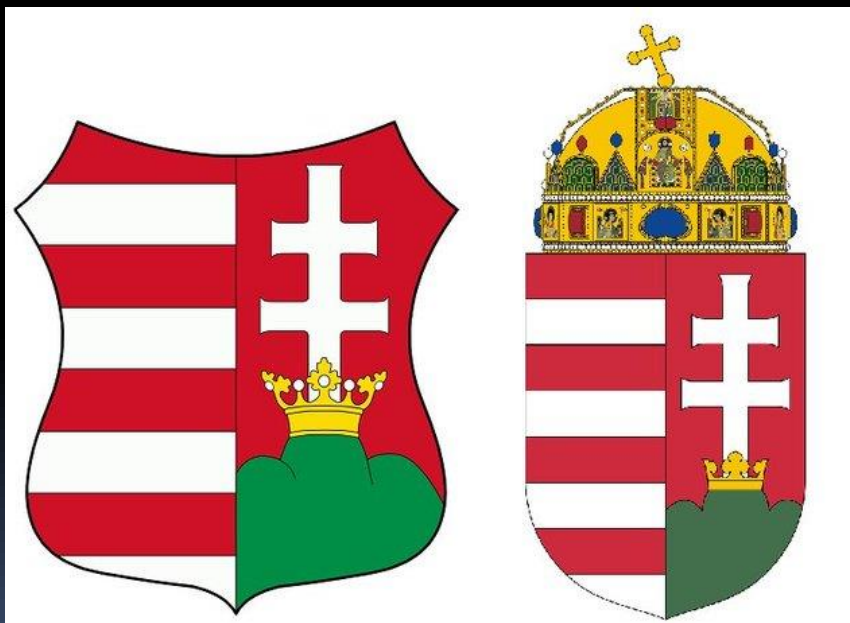

A rendszerváltás törekvései: Kossuth címer vagy koronás címer?

Kossuth címer	Koronás címer
Forradalmiságot szimbolizálja	Ezeréves államiságot Magyarország jogait jelenti (Szent Korona)

Ez a kérdés (1990)

- A parlament döntötte el

Antall József, MDF elnök

- Háttérben a felbukkanó koronás címer

Jelenkori címerünk

- Győz az ezeréves államiság és a Korona joga, a forradalmiság elvetése

10. Címermaradványok helyei

Kossuth címeres téglá

- Címeren kívül is fennmaradtak
- További maradványok is elképzelhetők

11. Címerlemeink megjelenése külföldi címerekben

- Kettős kereszt Litvánia címerében (XIV. század)
- Ausztria semmit sem vett át
- Szlovénia szintén
- Horvátország viszi a saját címerlemeit
- Szerbia sem alkalmaz magyar címerlemeket
- Románia a történelmi Erdély címerét szerepelteti
- Ukrajna semmit
- Szlovákia a címerpajzs egy részét használja

Litvánia címere

- A kettős kereszt átvétele XIV. századi magyar hatásra utal (Nagy Lajos lánya, Hedvig révén)

Trianoni határváltozások

- Az utódállamok hajlandók voltak-e bármit is átvenni a magyar címer elemeiből?

Ausztria címere

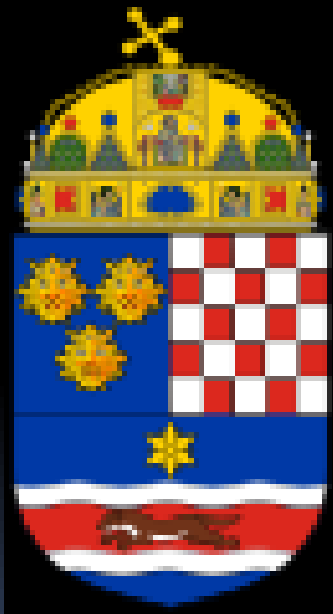
- Semmit nem vett át a magyar címerből
- Igaz, Burgenland nem is szerepelt külön benne

Szlovénia címere

- A Muravidék került hozzájuk
- A magyar címerből nem alkalmaznak semmit
- Muravidék sem szerepelt a magyar címerben

Horvát-Szlavónország címere (1868-1918)

- A Szent Korona a horvát címeren a magyar uralmat jelképezte

Horvátország címere

- Átvesz a magyar címerből elemeket, de azokat mindig is a sajátjuknak tekintették

Szerbia címere

- Szintén koronás címer
- Jelentős részt kapott Magyarország területéből (Vajdaság)
- Nem alkalmaz magyar címertani elemeket
- A Vajdaság sem szerepelt a magyar címerben

Románia címere

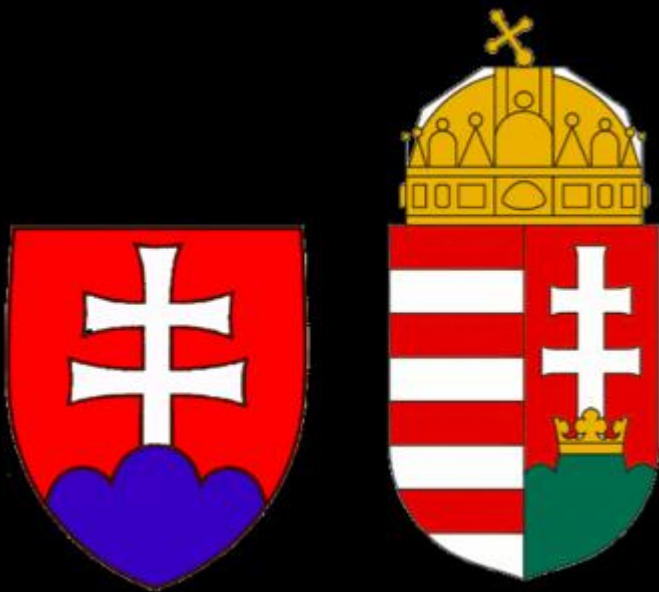
- Erdély címerét teljes egészében átveszi

Ukrajna címere

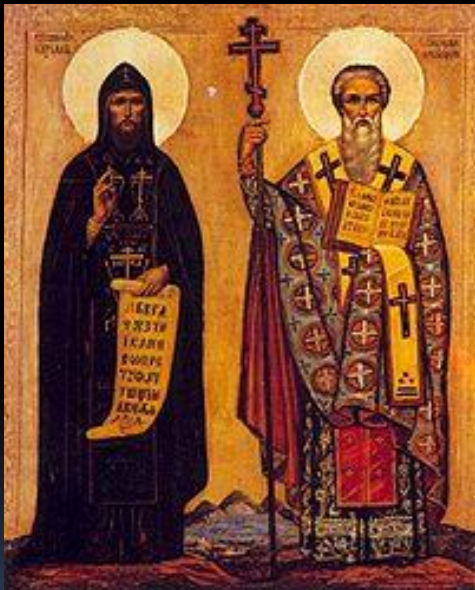
- Semmit nem vesz át a magyar címerből, pedig Kárpátalját birtokolja
- Ugyanakkor Kárpátalja sem szerepelt a magyar címerben

A szlovák és a magyar címer

- A szlovákok a magyar címerből alakították ki saját címerüket a XIX. században
- Akkor még csak mint az autonómia jelképet használták volna
- Ez lett a későbbi szlovák címer

Szent Cirill és Metód görög térítő püspökök

- A szlovák történészek véleménye szerint ők hozták be a kettős keresztet térítő tevékenységük során a Kárpát-medencébe

Csehszlovákia középcímere 1918-tól

- Bekerült az immár szlovákokra utaló kettős kereszt a hármashalommal